Utbildningsutskottets betänkande 1984/85:26

om anslag till utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (prop. 1984/85:100)

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1984/85:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) punkt D 9 (s. 282—289) jämte motioner.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1984/85:100 bilaga 10 föreslagit riksdagen att

1. fastställa planeringsramar i enlighet med vad som förordats i propositionen,

2. till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 294 624 000 kr.

Motionerna

1984/85:791 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

23. att riksdagen beslutar att till anslaget D 9. Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 544 000 kr. förhöjt belopp som kvalitetsförstärkande åtgärd på ekonom- och juristlinjerna samt för en resursförstärkning till ekonomlinjen för att täcka kostnaden för studerande från basblocket i enlighet med vad UHÄ har föreslagit.

1984/85:1026 av Ingegerd Elm (s) och Nils Nordh (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behov av gerontologi i psykologutbildningen.

1984/85:1028 av Ing-Marie Hansson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inrättande av YTH-utbildning inom kontor med varianten distribution vid Gävle-Sandvikens högskola.

1984/85:1032 av Lars-Åke Larsson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en snabb översyn av behovet av att utbildning i handikappfrågor ingår som ett obligatoriskt ämne vid landets socialhögskolor.

1984/85:1359 av Margareta Winberg m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en påbyggnadslinje efter socionomutbildningen samt beträffande förpraktik som inträdeskrav till linjen socialt arbete.

1984/85:1850 av Görel Bohlin (m) och Rune Rydén (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av nuvarande utbildning och forskning inom området socialrätt i syfte att anpassa utbildningens krav och omfattning till de förändringar som uppkommit till följd av den nya lagstiftningen på det sociala området samt till socialförsäkringsområdets behov.

1984/85:1876 av Agne Hansson m. fl. (c, s, fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen beslutar att inrätta ekonomlinjens basblock vid högskolan i Kalmar fr. o. m. läsåret 1985/86 med 30 platser.

1984/85:1897 av Gunnel Jonäng (c) och Gunnar Björk i Gävle (c) vari yrkas att riksdagen uttalar att YTH, kontor och distribution, förläggs till högskolan i Gävle-Sandviken.

1984/85:1926 av Sven-Gösta Signell m. fl. (s) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ökningen av planeringsramen för ekonomlinjens basblock (s. k. grundläggande ekonomutbildning) vid högskolan i Skövde från 30 till 60 platser,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inrättande av systemvetenskapliga linjen (120 poäng) [samt verkstadsindustrilinjen (60 poäng) och livsmedelsindustrilinjen (60 poäng)] vid högskolan i Skövde med 30 platser [på vardera linjen].[1]

1984/85:1947 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken,

8. att riksdagen beslutar att med ändring i proposition 1984/85:100 bilaga 10 punkt D 9. Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 297 724 000 kr.

1984/85:1950 av Margareta Winberg m. fl. (s, m, c, vpk) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inrättande av ekonomlinjens fördjupningsdel vid högskolan i Östersund,

[1] Yrkandet behandlas även i utskottets betänkande 1984/85:25.

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om en förlängning av systemvetenskaplig linje samt en uppräkning av linjens årsstudieplatskostnad.

1984/85:2185 av Ingemar Eliasson (fp) vari — med hänvisning till vad som anförts i den till näringsutskottet remitterade motionen 1984/85:2184 — yrkas att riksdagen uttalar att regeringen bör ta initiativ till att Sundsvall-Härnösands högskola får inrätta en systemvetenskaplig linje.

1984/85:2525 av Rune Rydén m. fl. (m, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den systemvetenskapliga linjen, utbildningsfrågor och linjens finansiering.

1984/85:2542 av Per Unckel m. fl. (m) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

9. att riksdagen avslår regeringens förslag om ett utökat antal orter och platser för ekonomisk basblocksutbildning samt om ett självständigt ansvar för högskolan i Kristianstad för basblocksutbildningen,

10. att riksdagen beslutar om en neddragning av förvaltningslinjen med 60 nybörjarplatser,

11. att riksdagen beslutar om en neddragning av sociala linjen med 240 nybörjarplatser,

12. att riksdagen beslutar om en neddragning av linjen för personal- och arbetslivsfrågor med 90 nybörjarplatser,

13. att riksdagen beslutar höja per capita-kostnaden för ekonomlinjen med 920 kr. per utbildningsplats,

14. att riksdagen beslutar höja per capita-kostnaden för juristlinjen med 880 kr. per utbildningsplats,

15. att riksdagen beslutar att till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 295 796 900 kr.

1984/85:2698 av Martin Olsson (c) och Sven-Erik Nordin (c) vari — med hänvisning till vad som anförts i den till arbetsmarknadsutskottet remitterade motionen 1984/85:2697 — såvitt nu är i fråga yrkas

2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om att tillföra högskolan i Sundsvall-Härnösand en systemvetenskaplig linje.

Utskottet

Anslaget avser grundläggande utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken vid de statliga högskoleenheterna (motsvarande) inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Under anslaget beräknas medel för allmänna utbildningslinjer och påbyggnadslinjer inom sektorn. Under anslaget beräknas vidare medel för bidrag till Stiftelsen Stora Sköndals sociala utbildningsverksamhet. Medel för kommunal hög-

skoleutbildning inom sektorn beräknas under anslaget D 14 Bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m.

Planeringsramar och övriga dimensioneringsfrågor

I proposition 1984/85:100 föreslår regeringen vissa förändringar av planeringsramarna för sektorn för utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (AES-sektorn). För ekonomlinjen och den systemvetenskapliga linjen föreslås en ökning av antalet nybörjarplatser, för förvaltningslinjen och sociala linjen en minskning. Därtill minskar antalet platser med 180 till följd av en successiv avveckling av påbyggnadslinjen psykologutbildning efter grundutbildningen. Totalt sett innebär förändringarna en nettominskning med 269 platser för sektorns planeringsramar till 9 615 platser för budgetåret 1985/86.

Förvaltningslinjen

Förvaltningslinjen omfattar budgetåret 1984/85 sammanlagt 810 nybörjarplatser. Enligt propositionen bör antalet platser minskas med 30 vid universitetet i Stockholm.

Motion 1984/85:2542 (m) om dimensioneringen av vissa högskoleutbildningar tar sin utgångspunkt i uppfattningen att en fortsatt ökning av den offentliga sektorn varken är möjlig eller önskvärd. Enligt motionen måste antalet platser på linjer som enbart eller i huvudsak leder till arbete inom denna sektor minskas. Vad gäller förvaltningslinjen anser motionärerna att en minskning av antalet nybörjarplatser med 60 är befogad (yrkande 10).

Utskottet biträder regeringens förslag att minska antalet nybörjarplatser på förvaltningslinjen med 30. Yrkande 10 i motion 1984/85:2542 avstyrks alltså av utskottet.

Sociala linjen

Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) föreslår av arbetsmarknadsskäl en minskning med 240 nybörjarplatser på linjen. Föredragande statsrådet stöder förslaget om en minskning men anser att denna bör begränsas till 150 platser, varav 30 vid universitetet i Stockholm, 60 vid högskolan i Örebro, 30 vid universitetet i Lund och 30 vid högskolan i Östersund.

Enligt motion 1984/85:2542 yrkande 11 bör riksdagen besluta om en neddragning i enlighet med UHÄ:s förslag. I motion 1984/85:1947 (vpk) hävdas att utbildningskapaciteten på den sociala linjen måste hållas på en rimlig nivå för att den sociala trygghet som människor har rätt till skall kunna tillgodoses. Med denna motivering föreslås i motionen (del av yrkande 4) att minskningen av antalet platser begränsas till 60, fördelade på 30 platser i Örebro och 30 i Östersund.

Utskottet noterar att UHÄ i sin anslagsframställning för budgetåret 1985/86 konstaterat att arbetsmarknadsutsikterna för dem som genomgår viss utbildning har visat sig mycket svåra att bedöma. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets mening rimligt att man undviker stora förändringar i dimensioneringen av olika utbildningar. Utskottet har med hänsyn härtill inte något att erinra mot de planeringsramar för sociala linjen som regeringen föreslagit.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 1984/85:1947 yrkande 4 i denna del och 1984/85:2542 yrkande 11.

Linjen för personal- och arbetslivsfrågor

Denna linje tillkom i samband med den s. k. AU-reformen år 1983. Reformen innebar en ny linjestruktur för utbildningarna inom det administrativa och ekonomiska området. Antalet nybörjarplatser på linjen är 630 budgetåret 1984/85 och föreslås i propositionen vara oförändrat nästa budgetår.

I motion 1984/85:2542 yrkande 12 hemställs att riksdagen beslutar om en minskning med 90 nybörjarplatser. Förslaget motiveras med att efterfrågan på nyutexaminerade personaladministratörer varit liten.

Utskottet är medvetet om att intresset för utbildning vid linjen är begränsat. Sålunda fanns endast 431 förstahandssökande till 525 nybörjarplatser höstterminen 1984. Det är dock, som UHÄ gör gällande, troligt att detta hänger samman med att utbildningen ännu är relativt okänd bland potentiella sökande. Vidare kan den arbetslivserfarenhet som krävs för tillträde till linjen vara svår att förvärva i ett ansträngt arbetsmarknadsläge. Utskottet har inhämtat att UHÄ överväger om detta behörighetskrav kan mjukas upp. Vidare har utskottet uppmärksammat att man från de berörda universitetens och högskolornas sida genom olika informationsinsatser söker skapa kunskap om och intresse för linjen hos avnämare och presumtiva sökande.

Utskottet anser för sin del att det ännu är för tidigt att bedöma i vad mån linjen för personal- och arbetslivsfrågor är feldimensionerad. Med anledning härav föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motion 1984/85:2542 yrkande 12 godkänner regeringens förslag om oförändrade planeringsramar.

Ekonomlinjen

I propositionen föreslås att antalet nybörjarplatser skall ökas med 30 vid universitetet i Linköping och sex vid högskolan i Växjö. Platserna i Växjö avser utbildning inom linjens basblock. Vidare bör ekonomlinjen enligt propositionen etableras vid högskolan i Östersund med 30 platser på ekonomlinjens basblock. Ekonomlinjen föreslås därmed omfatta 3 369 platser budgetåret 1985/86. Vid bifall till regeringens förslag kommer fr. o. m. nästa budgetår fullständig ekonomutbildning om 140 poäng att

ges på elva högskoleorter och enbart linjens basblock (80 poäng) på åtta orter.

För närvarande anordnas utbildning avseende 60 nybörjarplatser på ekonomlinjens basblock såsom decentraliserad utbildning vid högskolan i Kristianstad med högskolan i Växjö som ansvarig.

Enligt propositionen bör högskolan i Kristianstad fr. o. m. nästa budgetår få ett självständigt ansvar för denna utbildning.

Då ekonomutbildningen reformerades år 1983 (prop. 1982/83:100, UbU 1982/83:25, rskr. 1982/83:340) avvisade moderata samlingspartiet en etappindelning av utbildningen. Mot denna bakgrund yrkas i motion 1984/85:2542 avslag på regeringens förslag vad gäller dels utökat antal nybörjarplatser i Växjö och utbildning på linjens basblock i Östersund, dels förändringen avseende ansvaret för basblocksutbildningen i Kristianstad (yrkande 9).

Enligt motion 1984/85:1950 (s, m, c, vpk) yrkande 5 bör fullständig ekonomlinje om 140 poäng inrättas vid högskolan i Östersund fr. o. m. budgetåret 1985/86. Yrkandet motiveras bl. a. med att jämtländska studerande annars måste flytta till annan högskoleenhet för att få en fullständig ekonomutbildning och med svårigheterna att rekrytera studerande från andra delar av landet om enbart basblocket finns i Östersund. Vidare understryks den betydelse ekonomlinjens fördjupningsdel skulle ha för utvecklingen av jämtländskt näringsliv och för högskolans möjligheter att svara för utbildning på uppdragsbasis.

Utskottet konstaterar att den inställning till förslaget om ytterligare platser i Växjö som kommer till uttryck i motion 1984/85:2542 har sin grund i att motionärerna inte accepterar den studieorganisation med basblock och fördjupningsdel som riksdagen godkänt. Utskottet föreslår att riksdagen med avslag på motion 1984/85:2542 yrkande 9 i denna del godkänner vad som i propositionen förordats om nybörjarplatser i Växjö. Likaledes tillstyrker utskottet att 30 platser tillkommer i Linköping.

Utskottet, som inte har något att erinra mot att högskolan i Kristianstad får ett självständigt ansvar för basblocksutbildningen, avstyrker yrkande 9 i motion 1984/85:2542 även i denna del.

I propositionen framhålls att högskolan i Östersund är relativt liten och har en alltför ensidig inriktning mot utbildning för offentlig verksamhet. Förslaget om ekonomutbildning är ett led i en ändring av utbildningsstrukturen i syfte att åstadkomma en mer stabil bas för högskolans verksamhet. Utskottet anser att riksdagen bör biträda regeringens förslag om att ekonomutbildning skall etableras i Östersund.

Vad därefter beträffar frågan om att ge även ekonomlinjens fördjupningsdel i Östersund vill utskottet erinra om att den av riksdagen beslutade etappindelningen är en grundläggande förutsättning för att i den utsträckning som skett sprida ekonomutbildningen även till de mindre högskoleorterna. Utskottet vill särskilt peka på att det för fördjupningsalternativen

krävs både lärarresurser och elevunderlag av en omfattning som gör det svårt och kostsamt att anordna sådan utbildning på ytterligare högskoleorter.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag i vad det avser utbildning på ekonomlinjens basblock vid högskolan i Östersund. Motionerna 1984/85:1950 yrkande 5 och 1984/85:2542 yrkande 9 i nu förevarande del bör alltså avslås av riksdagen.

I motion 1984/85:1876 (c, s, fp) framhålls att högskolan i Kalmar spelar en avgörande roll för utvecklingen i länet. Enligt motionärerna måste basen för högskolan stärkas. I detta syfte föreslås bl. a. att ekonomlinjens basblock inrättas vid högskolan fr. o. m. läsåret 1985/86 med 30 platser (yrkande 1).

Förslag om utbyggnad av högskolan i Skövde läggs fram i motion 1984/85:1926 (s). Yrkande 1 i motionen avser en ökning av planeringsramen för ekonomlinjens basblock från 30 till 60 nybörjarplatser.

UHÄ har i sin anslagsframställning inte föreslagit vare sig ekonomutbildning i Kalmar eller fler utbildningsplatser vid ekonomlinjen i Skövde. Utskottet är för sin del inte berett förorda att riksdagen fattar beslut i enlighet med motionerna. Således avstyrker utskottet motionerna 1984/85:1876 yrkande 1 och 1984/85:1926 yrkande 1.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen fastställer planeringsramar för ekonomlinjen i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100.

Systemvetenskapliga linjen

Enligt propositionen bör antalet nybörjarplatser i överensstämmelse med UHÄ:s förslag nästa budgetår ökas med 25, varav 15 vid universitetet i Lund och 10 vid högskolan i Växjö.

Som ett led i en förstärkning av utbildningen vid högskolan i Skövde föreslås i motion 1984/85:1926 att systemvetenskaplig linje inrättas vid högskolan med 30 intagningsplatser fr. o. m. budgetåret 1985/86 (del av yrkande 2).

I motionerna 1984/85:2185 (fp) och 1984/85:2698 (c) yrkande 2 framställs, under åberopande av bl. a. den offentliga förvaltningens och näringslivets behov, yrkanden i syfte att systemvetenskapliga linjen snarast möjligt skall inrättas vid högskolan i Sundsvall-Härnösand.

Med anledning av såväl efterfrågan på utbildning som behovet på arbetsmarknaden har utbildningskapaciteten på den systemvetenskapliga linjen ökat snabbt under de senaste åren. Budgetåret 1980/81 fanns linjen på nio högskoleorter, och antalet nybörjarplatser uppgick till 290. Innevarande budgetår är planeringsramen 635 platser, fördelade på elva högskoleorter. Även inför nästa budgetår föreslås som nämnts en viss ökning, vilken utskottet tillstyrker.

Utskottet finner det inte möjligt att nu etablera en systemvetenskaplig

linje i Skövde. Inte heller är utskottet berett föreslå att riksdagen uttalar sig för att linjen skall inrättas vid högskolan i Sundsvall-Härnösand.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 1984/85:1926 del av yrkande 2, 1984/85:2185 och 1984/85:2698 yrkande 2.

Fortbildning i socialt behandlingsarbete

Påbyggnadslinjen fortbildning i socialt behandlingsarbete finns inrättad vid universiteten i Stockholm och Lund. Planeringsramen för linjen är 20 vid vartdera universitetet. Linjen lockar ett stort antal sökande. UHÄ har därför i sin anslagsframställning föreslagit ytterligare 20 utbildningsplatser vid universitetet i Lund nästa budgetår. Platserna avser utbildning på halvfart. Därjämte har UHÄ föreslagit en kapacitetsökning för budgetåret 1986/87. Kostnaderna för utbyggnaden i fråga har emellertid inte rymts inom ramen för det av UHÄ tillämpade budgetalternativet.

En utbyggnad med 40 platser föreslås i motion 1984/85:1947. Dessa platser bör enligt motionen fördelas med 20 vid vardera högskolan i Örebro och Östersund.

I motion 1984/85:1359 (s) understryks det utomordentligt stora behovet av vidareutbildning för socionomer. Enligt motionärerna är det nödvändigt att UHÄ tar ett samlat grepp kring denna fråga i syfte att få till stånd en adekvat påbyggnadsutbildning med centralt fastställda utbildningsplaner.

Utskottet noterar att föredragande statsrådet av ekonomiska skäl inte finner det realistiskt att i någon större omfattning möta nu förevarande utbildningsbehov genom ett ökat antal platser på påbyggnadslinjen. Statsrådet hänvisar till att fortbildningsbehovet bör kunna tillgodoses på ett smidigare sätt genom kurser på halvfart och i decentraliserade former och menar att sådana kurser kan ges även som uppdragsutbildning.

Utskottet har inhämtat att den typ av verksamhet som föredragande statsrådet hänvisar till redan pågår på flera orter i landet. Verksamheten i fråga vilar emellertid, framhålls det, på en mycket bräcklig ekonomisk grund.

Enligt utskottets bedömning är det uppenbarligen inte möjligt att genom utbildning på påbyggnadslinjen ens tillnärmelsevis tillgodose det stora fortbildningsbehov som finns. Andra vägar måste, som anförs i propositionen, prövas. Mot den angivna bakgrunden anser sig utskottet kunna utgå från att UHÄ överväger om det behövs några särskilda åtgärder från centralt håll för att förbättra nu rådande förhållanden. Något särskilt uttalande härom från riksdagens sida anser utskottet inte erforderligt. Av detta skäl avstyrker utskottet motion 1984/85:1359 i nu förevarande del.

Utskottet avstyrker också den ökning av antalet nybörjarplatser som föreslås i motion 1984/85:1947 (del av yrkande 4).

Förstärkning av resurserna för vissa utbildningar

I motion 1984/85:791 (fp) föreslås i enlighet med UHÄ:s förslag att 1 671 000 kr. resp. 673 000 kr. anvisas för *kvalitetsförstärkande insatser vid ekonomlinjen och juristlinjen* (del av yrkande 23). Enligt motion 1984/85:2542 (m) bör riksdagen besluta att kostnaderna per utbildningsplats vid dessa linjer skall höjas med 920 kr. resp. 880 kr. (yrkandena 13 och 14). Kostnaderna härför kan beräknas uppgå till ca 4,2 milj. kr. De finansieras i huvudsak genom besparingar till följd av i motionen förordade dimensioneringsminskningar inom AES-sektorn. Önskemålen om en kvalitativ förstärkning av ekonomlinjen och juristlinjen förklaras bl. a. av att anslagsnivån per årsstudieplats genomsnittligt är väsentligt lägre inom AES-sektorn än den är inom övriga yrkesutbildningssektorer. Orsakerna härtill torde delvis stå att finna i det förhållandet att den stora tillströmningen av studerande successivt kommit att tunna ut resurserna per utbildningsplats. Juristlinjen är den linje som har den lägsta årsstudieplatskostnaden inom AES-sektorn.

Med anledning av de motionsledes framförda förslagen vill utskottet anföra följande.

Senast i anslagsframställningen för budgetåret 1984/85 redogjorde UHÄ för sin principiella syn på kvalitetsbegreppet och olika aspekter av detta. Bl. a. framhölls att möjligheterna att ge en kvalitativt god utbildning uppenbart är beroende av de ekonomiska resurserna, men att erfarenheterna visar att det inte finns något direkt och entydigt samband mellan utbildningsresultat och de resurser som ställs till förfogande för en viss utbildning. Samtidigt pekade UHÄ på att en mängd faktorer måste vägas in i ett fördjupat och allsidigt kvalitetsresonemang. Hit hör förkunskaper och erfarenheter hos dem som börjar utbildningen, utbildningens innehåll liksom dess uppläggning och de pedagogiska metoder som används, lärarnas kompetens och de studerandes motivation och arbetsinsats.

Utskottet konstaterar att UHÄ har sin uppmärksamhet fäst på kvalitetsfrågorna och de förbättringar som kan vara möjliga att åstadkomma i nuvarande statsfinansiella läge. Ett led i UHÄ:s insatser är utvärdering av olika utbildningslinjer. En sådan pågår för närvarande beträffande juristlinjen och beräknas bli slutförd inom kort. UHÄ har också inlett en studie av utfallet av den s. k. AU-reformen.

Utskottet vill för sin del inte ifrågasätta att det finns behov av kvalitetsförstärkande åtgärder bl. a. inom ekonomlinjen och juristlinjen. Det finns dock anledning avvakta UHÄ:s utvärdering av juristlinjen. Av statsfinansiella skäl finner utskottet det i likhet med regeringen inte möjligt att nu tillmötesgå önskemål om förstärkningar av resurserna per årsstudieplats vid de båda linjerna.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 1984/

85:791 yrkande 23 i nu förevarande del och 1984/85:2542 yrkandena 13 och 14.

De studerande på ekonomlinjens basblock har rätt att fortsätta sina studier vid universitetet i regionen eller vid annan högskoleenhet som anordnar hela ekonomlinjen. UHÄ har föreslagit en *resursförstärkning* om totalt 2 194 000 kr. *vid de enheter som tar emot studerande till ekonomlinjens fördjupningsdel.* Föredragande statsrådet beräknar 1 200 000 kr. för detta ändamål. En medelsanvisning i enlighet med UHÄ:s förslag yrkas i motion 1984/85:791 (del av yrkande 23).

Utskottet delar statsrådets uppfattning att erfarenheterna får visa i vilken utsträckning de studerande väljer att fortsätta sina studier efter basblocket och om behov av ytterligare medel för ändamålet föreligger. Därmed avstyrker utskottet yrkande 23 i motion 1984/85:791 även såvitt nu är i fråga.

I två motioner — 1984/85:1950 (s, m, c, vpk) yrkande 7 och 1984/85:2525 (m, c) — hemställs att riksdagen ger till känna för regeringen dels att den *systemvetenskapliga linjens omfattning* bör utökas från 120 till 160 poäng, dels att resurser bör tillföras härför och för en förstärkning per årsstudieplats.

Utskottet hade under förra riksmötet att ta ställning till motsvarande och andra förslag om förstärkningar av den systemvetenskapliga linjen. Utskottet förklarade sig då (UbU 1983/84:20, s. 34) dela föredragande statsrådets och motionärernas uppfattning att det är viktigt att högskolans datautbildning fyller högt ställda krav med hänsyn till den snabba utvecklingen på dataområdet och de studerandes behov av en god grund för kommande yrkesverksamhet. Med hänsyn till det ekonomiska läget fann utskottet det dock inte möjligt att förlänga den systemvetenskapliga linjen eller att i övrigt med särskilda medel förstärka den. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 1983/84:346).

Av kostnadsskäl kan utskottet inte heller nu förorda att riksdagen uttalar sig för de kvalitetsförstärkningar som föreslås i motionerna 1984/85:1950 och 1984/85:2525. Utskottet avstyrker alltså motionsyrkandena i fråga.

Medelsanvisning

Utskottet har i det föregående biträtt regeringens förslag till planeringsramar på vissa särskilt angivna punkter. Beträffande de planeringsramar som föreslås för övriga linjer inom AES-sektorn och för den kommunala ADB-linjen har utskottet inte något att erinra. Vidare har utskottet avstyrkt motionsvis framförda krav på medelsförstärkningar för kvalitativa förbättringar m. m.

Utskottet har inte någon erinran mot medelsberäkningen under anslaget och föreslår att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:791 (fp)

yrkande 23 i denna del, 1984/85:1947 (vpk) yrkande 8 och 1984/85:2542 (m) yrkande 15 till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 294 624 000 kr.

Övriga utbildningsfrågor

I motionerna 1984/85:1028 (s) och 1984/85:1897 (c) hemställs att riksdagen uttalar sig för att en *yrkesteknisk högskoleutbildning (YTH) med inriktning mot kontor och distribution* skall inrättas vid högskolan i Gävle-Sandviken.

Utskottet har vid de tre senaste riksmötena behandlat motioner med i allt väsentligt samma innehåll som de nu aktuella. Därvid har utskottet hänvisat dels till den befintliga handels- och distributionslinjen (60 poäng) som är en allmän utbildningslinje inom ramen för YTH, dels till UHÄ:s planering av den fortsatta utbyggnaden av YTH. Motionerna har i enlighet med utskottets förslag avslagits av riksdagen.

Utskottet har inhämtat att det inom UHÄ i samverkan med bl. a. arbetsmarknadens parter pågår planeringsarbete för en utbyggnad av YTH inom AES-sektorn. Medelstillskott för ifrågavarande ändamål har tagits upp i ämbetets långtidsbedömning för perioden 1986/87—1989/90. De inriktningar som närmast övervägs är kontor/distribution och storhushåll/restaurang. Sannolikt kommer UHÄ att i sin nästa anslagsframställning precisera sina förslag härvidlag.

Mot den angivna bakgrunden finner utskottet det inte motiverat att riksdagen gör något särskilt uttalande eller tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna 1984/85:1028 och 1984/85:1897, vilka alltså avstyrks.

I tre motioner framförs synpunkter på *innehållet i utbildningar* inom AES-sektorn. *Gerontologi* bör enligt motion 1984/85:1026 (s) ingå som ett obligatoriskt moment i psykologutbildningen. I motion 1984/85:1032 (s) föreslås att en översyn görs av utbildningen i *handikappfrågor* inom den sociala linjen. Med motiveringen att utbildningen i *socialrätt* är helt otillräcklig i Sverige begärs i motion 1984/85:1850 (m) en översyn av utbildningen inom detta område. I sistnämnda motion tas även upp behovet av forskning i socialrätt m. m.

Med anledning av ett antal motioner om innehållet i olika högskoleutbildningar redovisade utskottet senast i betänkande UbU 1984/85:2 (s. 22—23) den fördelning av ansvaret som gäller i fråga om beslut beträffande innehållet i högskolans utbildningslinjer. Därvid redogjorde utskottet för det generella innehållet i utbildningsplaner, vilka fastställs av UHÄ, samt i lokala planer och kursplaner. De båda senare slagen av planer fastställs av berörd linjenämnd efter samråd med resp. förslag från berörda institutioner (motsvarande).

Beträffande riksdagens roll i nu förevarande hänseenden anförde utskottet följande.

Riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta allmänna utbildningslinjer och påbyggnadslinjer. Då anges också resp. linjes namn och längd uttryckt i poäng samt riktlinjer för utbildningen. Riksdagen bemyndigar också regeringen att besluta om att ändra linjes namn och längd samt om att linje skall upphöra.

Gällande ordning innebär alltså att det inte ankommer på riksdagen att annat än i form av allmänna riktlinjer uttala sig om innehållet i högskolans olika utbildningar. Den ansvarsfördelning som tillämpas grundas på tilltro till högskolemyndigheternas förmåga att själva besluta om vilka kurser och moment som skall ingå i olika högskoleutbildningar. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att det enligt högskoleförordningen (1977:263) åligger linjenämnd att främja utvecklingen av utbildningen inom sitt ansvarsområde med beaktande av samhällets och yrkeslivets krav, enskilda individers önskemål och forskningens utveckling. I egenskap av central förvaltningsmyndighet för högskolan inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde har UHÄ bl. a. att följa utvecklingen av utbildning inom landet samt att främja och samordna arbetet med att utveckla utbildningen inom högskolan. Frågor av den art som väckts i de tre nu aktuella motionerna bör som utskottet ser det naturligen komma upp till bedömning i linjenämndernas arbete med frågor som rör utbildningens innehåll.

Utan att ta ställning vare sig för eller emot de enskilda förslag om innehållet i olika högskoleutbildningar som aktualiserats i motionerna 1984/85:1026, 1984/85:1032 och 1984/85:1850 i denna del föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna med hänvisning till vad som redovisats om ordningen för fastställande av utbildningsplaner, lokala planer och kursplaner inom högskolan.

I motion 1984/85:1850 framhålls även behovet av en systematisk *forskning och* ett fortlöpande målinriktat *utvecklingsarbete inom det socialrättsliga området*. Hemställan om en översyn innefattar även forskningssidan och motiveras också i denna del med de förändringar som uppkommit till följd av den nya lagstiftningen på det sociala området samt till socialförsäkringsområdets behov.

Utskottet har tidigare vid tre tillfällen, senast år 1984, behandlat motionsyrkanden med samma syfte som det nu aktuella. I utskottets betänkande 1983/84:28 om forskning hänvisade utskottet till att forskningens inriktning och omfattning primärt styrs av de bedömningar som görs av forskningsråden och UHÄ. Utskottet erinrade också om den kartläggning av forskningsbehovet inom bl. a. de juridiska fakulteterna som gjorts av sektorsmyndigheterna och högskolorna och som ställts samman av UHÄ. På angivna grunder avslog riksdagen den då aktuella motionen.

Utskottet kan åter konstatera att varken UHÄ eller humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet uttryckt några specificerade öns-

kemål om forskning i socialrätt. Med hänvisning härtill och till den ståndpunkt riksdagen intog vid föregående riksmöte avstyrker utskottet motion 1984/85:1850 i nu förevarande del.

I motion 1984/85:1359 (s) hävdas att *intagningsreglerna för den sociala linjen* bör ändras. Motionärerna anser att någon form av förpraktik bör införas som krav för tillträde till linjen.

I utbildningsplan för allmän utbildningslinje skall bl. a. anges de särskilda behörighetsvillkor som gäller för antagning till linjen. UHÄ anmäler i sin anslagsframställning att ämbetet avser att göra en ingående översyn av utbildningsplanen för den sociala linjen under budgetåret 1984/85. Utskottet utgår från att eventuella behov av ändrade inträdesvillkor därvid kommer att prövas. Med anledning av motionsyrkandet i nu berörd del vill utskottet också erinra om att tillträdesutredningen (U 1983:03) behandlar frågor om arbetslivserfarenhet i behörighets- och urvalssammanhang. Därvid torde frågor om yrkeserfarenhet som krav för tillträde till viss utbildning komma att belysas från mer allmänna utgångspunkter (dir. 1983:58).

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1984/85:1359 i nu förevarande del.

Hemställan

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *förvaltningslinjen*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:2542 yrkande 10 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
2. beträffande *sociala linjen*
   att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:1947 yrkande 4 i denna del och 1984/85:2542 yrkande 11 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
3. beträffande *linjen för personal- och arbetslivsfrågor*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:2542 yrkande 12 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
4. beträffande *ansvaret för ekonomutbildningen vid högskolan i Kristianstad*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:2542 yrkande 9 i denna del godkänner vad som förordats i proposition 1984/85:100,
5. beträffande *inrättande av ekonomlinjens fördjupningsdel vid högskolan i Östersund*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1950 yrkande 5.

6. beträffande *ekonomlinjen*
   att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:1876 yrkande 1, 1984/85:1926 yrkande 1 och 1984/85:2542 yrkande 9 i denna del fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
7. beträffande *systemvetenskapliga linjen*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:1926 yrkande 2 i denna del fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
8. beträffande *inrättande av systemvetenskapliga linjen vid högskolan i Sundsvall-Härnösand*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:2185 och 1984/85:2698 yrkande 2,
9. beträffande *påbyggnadslinjen fortbildning i socialt behandlingsarbete*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:1947 yrkande 4 i denna del fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
10. beträffande *ett uttalande om påbyggnadslinje efter socionomutbildningen*
    att riksdagen avslår motion 1984/85:1359 i denna del,
11. beträffande *resursförstärkning för ekonomlinjen och juristlinjen*
    att riksdagen avslår motionerna 1984/85:791 yrkande 23 i denna del och 1984/85:2542 yrkandena 13 och 14,
12. beträffande *vissa resurser för ekonomlinjens fördjupningsdel*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del godkänner vad som förordats i proposition 1984/85:100,
13. beträffande *systemvetenskapliga linjens längd, m. m.*
    att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1950 yrkande 7 och 1984/85:2525,
14. beträffande *planeringsramar i övrigt*
    att riksdagen fastställer ramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
15. beträffande *anslagsbeloppet*
    att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:791 yrkande 23 i denna del, 1984/85:1947 yrkande 8 och 1984/85:2542 yrkande 15 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 294 624 000 kr.,
16. beträffande *en yrkesteknisk högskolelinje med inriktning mot kontor och distribution vid högskolan i Gävle-Sandviken*
    att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1028 och 1984/85:1897,

17. beträffande *innehållet i psykologutbildningen* att riksdagen avslår motion 1984/85:1026,
18. beträffande *en översyn om utbildning i handikappfrågor* att riksdagen avslår motion 1984/85:1032,
19. beträffande *en översyn av utbildning och forskning inom socialrätten* att riksdagen avslår motion 1984/85:1850,
20. beträffande *förpraktik som krav för tillträde till sociala linjen* att riksdagen avslår motion 1984/85:1359 i denna del.

Stockholm den 21 mars 1985

På utbildningsutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Kerstin Göthberg (c), Per Unckel (m), Bengt Wiklund (s), Birgitta Rydle (m), Helge Hagberg (s), Lennart Bladh (s), Göran Allmér (m), Pär Granstedt (c), Iris Mårtensson (s), Birger Hagård (m), Jörgen Ullenhag (fp), Björn Samuelson (vpk), Ingvar Johnsson (s) och Barbro Nilsson i Örnsköldsvik (s).

Reservationer

1. Planeringsramar för förvaltningslinjen (mom. 1)

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Utskottet biträder" och slutar "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är nödvändigt att minska antalet platser på förvaltningslinjen med hänsyn till linjens starka inriktning mot den offentliga sektorn. Utöver den minskning av planeringsramarna som regeringen föreslagit bör ramarna för linjen i enlighet med yrkande 10 i motion 1984/85:2542 minskas med 30 platser till 750.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *förvaltningslinjen* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 10 och med avslag på proposition 1984/85:100 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

2. Planeringsramar för sociala linjen (mom. 2)

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Utskottet noterar" och slutar "yrkande 11" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att det är nödvändigt att minska antalet platser på utbildningar som ensidigt eller huvudsakligen är inriktade mot offentliga sektorn på grund av den nuvarande och förväntade arbetsmarknadssituationen för dem som genomgått sådana utbildningar. Från denna utgångspunkt finner utskottet vad beträffar den sociala linjen den minskning med 240 nybörjarplatser som UHÄ förordat väl motiverad. Riksdagen bör av anförda skäl med bifall till yrkande 11 i motion 1984/85:2542 fastställa de planeringsramar som förordats av ämbetet.

Utskottet avstyrker motion 1984/85:1947 yrkande 4 i nu förevarande del.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *sociala linjen*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 11 samt med avslag på proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:1947 yrkande 4 i denna del fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

3. Planeringsramar för sociala linjen (mom. 2)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Utskottet noterar" och slutar "yrkande 11" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är allvarligt om man bygger in marknadsmekanismer inom offentlig verksamhet på ett sådant sätt att viktiga samhällsbehov kommer i skymundan. De sociala omsorgerna och socialtjänsten dignar under en stor arbetsbörda. Stora personalinsatser behövs för att intentionerna i socialtjänstlagen tillnärmelsevis skall kunna uppfyllas. Om reella sociala behov skall kunna täckas och detta får vara vägledande såväl inom socialpolitiken som inom utbildningspolitiken finns det inte fog för en så stor neddragning av utbildningsplatserna på den sociala linjen som den i propositionen förordade. I enlighet med motion 1984/85:1947 bör kapacitetsminskningen begränsas till 60 nybörjarplatser med den fördelning som förordas i motionen. Utskottet avstyrker motion 1984/85:2542 yrkande 11.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *sociala linjen*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1947 yrkande 4 i

denna del samt med avslag på proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:2542 yrkande 11 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

4. Planeringsramar för linjen för personal- och arbetslivsfrågor (mom. 3)

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Utskottet är" och slutar "oförändrade planeringsramar" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att intresset för utbildning vid linjen är begränsat. Sålunda fanns endast 431 förstahandssökande till 525 nybörjarplatser höstterminen 1984. Den dimensionering av linjen som förordas i motion 1984/85:2542 grundas på UHÄ:s bedömning. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till yrkande 12 i motionen för nästa budgetår fastställer planeringsramar om totalt 540 nybörjarplatser för linjen för personal- och arbetslivsfrågor.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *linjen för personal- och arbetslivsfrågor*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 12 och med avslag på proposition 1984/85:100 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

5. Ansvaret för ekonomutbildningen i Kristianstad, inrättande av ekonomlinjen i Östersund och planeringsramar för ekonomlinjen (mom. 4, 5 och 6)

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "Utskottet konstaterar" och på s. 7 slutar "proposition 1984/85:100" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att ekonomutbildningen på de mindre högskoleorterna riskerar att bli kvalitetsmässigt otillräcklig. Lärarna tvingas ofta undervisa inom ett flertal specialiteter för vilka högskolor på större orter kan erbjuda kanske fyra eller fem lärare med särskild kompetens. Från denna utgångspunkt kan utskottet inte ställa sig bakom vare sig etablering av ekonomlinjens basblock på ytterligare högskoleorter eller en utökning av kapaciteten av denna utbildning på orter där den redan finns. Största restriktivitet bör också iakttas när det gäller inrättande vid mindre högskoleenheter av fullständig ekonomutbildning om 140 poäng.

På angivna grunder avstyrker utskottet regeringens förslag i vad avser dels en ökning av ekonomlinjens basblock med sex platser i Växjö, dels en etablering av utbildning på basblocket i Östersund. Likaledes avstyrker

utskottet de i motionerna 1984/85:1876 och 1984/85:1926 framställda yrkandena om utbildning på basblocket i Kalmar resp. Skövde samt motion 1984/85:1950 i vad den avser fullständig ekonomutbildning i Östersund.

Mot regeringens förslag om ytterligare 30 nybörjarplatser i Linköping har utskottet ingen erinran.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen för ekonomlinjen fastställer planeringsramar om totalt 3 333 nybörjarplatser budgetåret 1985/86.

Utskottet delar den i motion 1984/85:2542 framförda uppfattningen att regeringens förslag avseende ansvaret för basblocksutbildningen i Kristianstad bör avslås av riksdagen.

dels att utskottets hemställan under 4, 5 och 6 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *ansvaret för ekonomutbildningen vid högskolan i Kristianstad*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 9 i denna del och med avslag på proposition 1984/85:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5—6. beträffande *ekonomlinjen*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 9 i denna del samt med avslag på proposition 1984/85:100 och motionerna 1984/85:1876 yrkande 1, 1984/85:1926 yrkande 1 och 1984/85:1950 yrkande 5 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

6. Påbyggnadslinjen fortbildning i socialt behandlingsarbete (mom. 9)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet noterar" och slutar "yrkande 4)" bort ha följande lydelse:

För att uppfylla målen i socialtjänstlagen och möjliggöra kommunernas socialpolitiska mål är det enligt utskottets mening viktigt att det sörjs för fortbildningsverksamhet inom det sociala området. Utskottet föreslår därför att fortbildningen i socialt behandlingsarbete i enlighet med förslaget i motion 1984/85:1947 ökas genom att påbyggnadslinjen inom detta område byggs ut. Således bör riksdagen besluta att antalet nybörjarplatser ökar med 40, fördelade med 20 platser i Örebro och 20 platser i Östersund.

Utskottet anser det inte erforderligt att UHÄ ges något särskilt uppdrag avseende nu ifrågavarande påbyggnadsutbildning och avstyrker därför motion 1984/85:1359 i denna del.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *påbyggnadslinjen fortbildning i socialt behandlingsarbete*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1947 yrkande 4 i denna del fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat.

7. Resursförstärkning för ekonomlinjen och juristlinjen (mom. 11)

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Senast i" och på s. 10 slutar "och 14" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med UHÄ att ytterligare kvalitativa satsningar bör göras på ekonomlinjen och juristlinjen inom högskolan. Ekonomlinjen har tidigare fått en resursförstärkning för de årsstudieplatser som motsvarar första året i studierna. Nu behövs en förstärkning även för de årsstudieplatser som motsvarar de övriga åren. Juristlinjen har den lägsta årsstudieplatskostnaden inom sektorn och är likaledes i stort behov av förstärkning. Enligt en färsk undersökning är genomströmningen på juristlinjen mycket otillfredsställande. Endast 23 % av dem som antogs till juristutbildning i Stockholm höstterminen 1978 hade avlagt examen 6 ½ år senare. En höjning av kostnaden per utbildningsplats skulle förbättra situationen. Utskottet föreslår en sådan höjning med 920 resp. 880 kr. per utbildningsplats för ekonomlinjen och juristlinjen.

Vad utskottet med bifall till motion 1984/85:2542 yrkandena 13 och 14 samt med anledning av motion 1984/85:791 yrkande 23 sålunda föreslagit beträffande förstärkningar av resurserna för ekonomlinjen och juristlinjen fr. o. m. budgetåret 1985/86 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *resursförstärkning för ekonomlinjen och juristlinjen* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkandena 13 och 14 och med anledning av motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

8. Resursförstärkning för ekonomlinjen och juristlinjen (mom. 11)

Jörgen Ullenhag (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Senast i" och på s. 10 slutar "och 14" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med UHÄ att ytterligare kvalitativa satsningar bör göras på ekonomlinjen och juristlinjen inom högskolan. Ekonomlinjen har tidigare fått en resursförstärkning för de årsstudieplatser som

motsvarar första året i studierna. Nu behövs en förstärkning även för de årsstudieplatser som motsvarar de övriga åren. Juristlinjen har den lägsta årsstudieplatskostnaden inom sektorn och är likaledes i stort behov av förstärkning. Enligt en färsk undersökning är genomströmningen på juristlinjen mycket otillfredsställande. Endast 23 % av dem som antogs till juristutbildning i Stockholm höstterminen 1978 hade avlagt examen 6 ½ år senare. En höjning av kostnaden per utbildningsplats skulle förbättra situationen. Utskottet föreslår att riksdagen uttalar sig för en ökning av resurserna för ekonomlinjen och juristlinjen med 1 671 000 kr. resp. 673 000 kr. Detta överensstämmer helt med UHÄ:s förslag.

Vad utskottet med bifall till motion 1984/85:791 i nu förevarande del och med anledning av motion 1984/85:2542 yrkandena 13 och 14 sålunda föreslagit beträffande förstärkningar av resurserna för ekonomlinjen och juristlinjen fr. o. m. budgetåret 1985/86 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *resursförstärkning för ekonomlinjen och juristlinjen* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del och med anledning av motion 1984/85:2542 yrkandena 13 och 14 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Vissa resurser för ekonomlinjens fördjupningsdel (mom. 12)

Jörgen Ullenhag (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet delar" och slutar "är i fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att det medelsbehov avseende ekonomlinjens fördjupningsdel som UHÄ redovisat grundas på en försiktig beräkning. Den förordade resursförstärkningen bygger nämligen på att ett tillskott motsvarande endast 60 % av antalet nybörjarplatser vid högskoleenheter med enbart basblock erfordras för att säkerställa möjligheterna för berörda studerande att fortsätta studierna vid högskoleenhet som kan erbjuda fördjupningsdelen.

Enligt utskottets uppfattning är det nödvändigt att tillräckliga resurser anvisas för nu ifrågavarande ändamål. Om inte så sker rubbas grundläggande förutsättningar för 1983 års utbildningsorganisatoriska reform.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del som sin mening ger regeringen till känna att 2 194 000 kr. skall beräknas för fortsatta studier inom ekonomlinjens fördjupningsdel. Detta överensstämmer helt med UHÄ:s förslag.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *vissa resurser för ekonomlinjens fördjupningsdel*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del och med anledning av proposition 1984/85:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

10. Anslag till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (mom. 15)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 1, 2, 4, 5 och 7

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet har" och på s. 11 slutar "294 624 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående med bifall till yrkanden i motion 1984/85:2542 avstyrkt regeringens förslag till planeringsramar på vissa särskilt angivna punkter. Beträffande de planeringsramar som regeringen föreslår för övriga linjer inom AES-sektorn och för den kommunala ADB-linjen har utskottet inte något att erinra. Vidare har utskottet föreslagit per capita-förstärkningar på ekonomlinjen och juristlinjen. I övriga avseenden har utskottet inte någon erinran mot medelsberäkningen under förevarande anslag.

Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 15 anvisar ett reservationsanslag av 295 796 900 kr.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2542 yrkande 15, med anledning av motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del och proposition 1984/85:100 samt med avslag på motion 1984/85:1947 yrkande 8 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 295 796 900 kr.,

11. Anslag till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (mom. 15)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 8 och 9

Jörgen Ullenhag (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet har" och på s. 11 slutar "294 624 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående biträtt regeringens förslag till planeringsramar på vissa särskilt angivna punkter. Beträffande de planeringsramar som föreslås för övriga linjer inom AES-sektorn och för den kommunala ADB-linjen har utskottet inte heller något att erinra. Vidare har utskottet tillstyrkt förslag om medel för dels kvalitetsförbättringar avseende ekonomlinjen och juristlinjen, dels ekonomlinjens fördjupningsdel, allt enligt vad som förordats i motion 1984/85:791. I övriga avseenden har utskottet inte någon erinran mot medelsberäkningen under förevarande anslag.

Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1984/85:791 yrkande 23 i nu förevarande del till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 298 168 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:791 yrkande 23 i denna del, med anledning av motion 1984/85:2542 yrkande 15 och proposition 1984/85:100 samt med avslag på motion 1984/85:1947 yrkande 8 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 298 168 000 kr.,

12. Anslag till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (mom. 15)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 3 och 6

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet har" och på s. 11 slutar "294 624 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående bifallit förslag i motion 1984/85:1947 om planeringsramar för sociala linjen och planeringsram för fortbildning i socialt behandlingsarbete. Beträffande de planeringsramar som regeringen föreslår för övriga linjer inom AES-sektorn och för den kommunala ADB-linjen har utskottet inte något att erinra. Vidare har utskottet avstyrkt motionsledes framförda krav på medelsförstärkningar för kvalitativa förbättringar m. m.

Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 297 724 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1947 yrkande 8

och proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:791 yrkande 23 i denna del och 1984/85:2542 yrkande 15 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 297 724 000 kr.,

Liber Tryck AB Stockholm 1985